
KNVB

DE PIRAMIDE VAN DE EERSTE ELFTALLEN.

Voetballen doe je met zijn allen.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4
Geschiedenis van de piramide	6
De huidige piramide	7
Het probleem dat de afgelopen tien jaar is ontstaan	8
Onderzoek onder clubs trainers en bestuur	10
Aanpassen van de piramide	12
Het gekozen scenario	13
De voordelen voor iedereen op een rijtje	14

VOORWOORD

Beste bestuurders, trainer-coaches, voetballers en andere betrokkenen,

We zien het voetballandschap en de wensen van de spelers en clubs al enkele jaren veranderen. Om in te spelen op deze ontwikkelingen willen we met enkele belangrijke aanpassingen de voetbalpiramide toekomstbestendig maken. Dit heeft op de korte termijn veel impact op de verenigingen. Dat beseffen we, maar het leidt op de lange termijn ook tot veel voordelen voor iedereen: kortere reisafstanden, meer derby's, een betere aansluiting bij de top en gelijkwaardige competities. Ik vind het ontzettend belangrijk om iedereen zo goed mogelijk te informeren over de aanpak die we voor ons zien. Het uiteindelijke doel is dat we het spelplezier voor voetballers en voetballiefhebbers willen verhogen.

Jan Dirk van der Zee
Directeur – bestuurder amateurvoetbal

GESCHIEDENIS VAN DE PIRAMIDE

Voor een goed begrip van wat er verkeerd gaat en wat eraan gedaan kan worden, leggen we eerst uit hoe het competitie­model is uitgegroeid tot de piramide die we vandaag de dag kennen.

De vorming van het competitie­model gaat helemaal terug tot 1888 met daarin de Eerste klasse West. Daar zie je dat de competitie aan het begin nog helemaal geen piramide was. Door de komst van steeds meer spelers, verenigingen en nieuwe manieren om je door het land te bewegen, werd het model iedere keer aangepast. Dat was bedoeld om te voldoen aan de wensen van de spelers maar ook, nog belangrijker, om te zorgen voor een zo hoog mogelijke kwaliteit van de wedstrijden.

De competitie en de piramide hebben dus eigenlijk nooit stilgestaan, maar bewegen al meer dan 130 jaar mee met de tijd en de verschillende maatschappelijke ontwikkelingen.

DE HUIDIGE PIRAMIDE

Het is je vast al wel eens opgevallen dat het voetbal is georganiseerd in de vorm van een piramide. De bodem van de piramide bestaat uit een groot aantal Vijfde klassen en aan de top hebben we één Tweede divisie waarin de beste amateurclubs uitkomen. Door te kunnen promoveren en degraderen moet deze piramide ervoor zorgen dat wedstrijden spannend en gelijkwaardig zijn. Daarnaast moeten bijvoorbeeld ook de reisafstanden 'te doen' zijn. Nu is er met deze piramide iets vreemds aan de hand. Hij groeit namelijk langzaam scheef. Dat is een probleem; niet alleen voor de teams in de (sub)top, maar op den duur voor iedereen.

HET PROBLEEM DAT DE AFGELOPEN TIEN JAAR IS ONTSTAAN

Als we inzoomen op de afgelopen tien jaar, zien we dat er in die tijd best veel gebeurd is.

1. Zo is de top van de piramide grondig herzien met de komst van de topklasse en later de Tweede en Derde divisie, net als de aanpassingen op Hoofdklasseniveau, waar we per speeldag van drie poules van 14 teams terug zijn gegaan naar twee poules van 16 teams.
2. Het aantal teams in de piramide is door de jaren heen behoorlijk afgenomen.
3. Daarnaast zien we een verschuiving van elftallen van de zondag naar de zaterdag.
 - a. Daar waar in het seizoen 2013/2014 nog 1.689 Eerste elftallen op de zondag uitkwamen, zijn dat er in het seizoen 2020/2021 nog maar 1.291.
 - b. Tegelijkertijd neemt het aantal zaterdagteams gestaag toe: in het seizoen 2013/2014 telden we er 990, terwijl dit er in seizoen 2020/2021 1.094 zijn.

Dit zijn drie knelpunten, maar er zijn er nog veel meer te vinden en die hebben behoorlijk wat invloed op het functioneren van de piramide van nu. Dat zie je terug.

Door de terugloop in het aantal teams blijven er in de Vierde en Vijfde klasse aan de zondagkant van de piramide te weinig teams over. Daardoor wordt de kans op derby's kleiner en de reisafstand en de niveauverschillen tussen de teams juist groter. Op de zaterdag stijgt het aantal teams en is juist behoefte aan een goede Vierde én Vijfde klasse.

De trend die in district West II ontstaan is, verspreidt zich verder over Nederland. Waar we in West II op zaterdag nog komen tot negen Vierde klassen, kunnen we op zondag ternauwernood twee Derde klassen samenstellen. We zien dat de trend van het overstappen naar het zaterdagvoetbal zich langzaam naar de rest van Nederland verspreidt.

Daarnaast is het voor ambitieuze ploegen lastig om de sprong te maken van de Eerste klasse naar de Hoofdklasse. In de nacompetitie strijden er bijvoorbeeld op zaterdag 19 ploegen voor drie plekken en zijn er op zondag voor 22 ploegen slechts twee plekken beschikbaar.

ONDERZOEK ONDER CLUBS TRAINERS EN BESTUUR

De spijtige conclusie uit dit hele verhaal is dat de gelijkwaardigheid in de competitie en het aantal derby's achteruit loopt. En dat dit in de toekomst nog verder zal teruglopen, wat weer invloed heeft op het spelplezier.

Dat is precies wat clubs, spelers en trainers niet willen, zoals blijkt uit een groot onderzoek dat is gehouden in september 2021. Zij geven namelijk aan dat het spelplezier en het spelen van spannende competities én derby's heel belangrijk voor ze zijn.

Nu zijn er scenario's te verzinnen waarbij je de scheefgroei van de piramide kunt corrigeren. Daarbij moeten we natuurlijk wel rekening proberen te houden met de andere resultaten die uit datzelfde onderzoek naar voren komen. Puntsgewijs gaat het dan om de volgende onderzoeksresultaten:

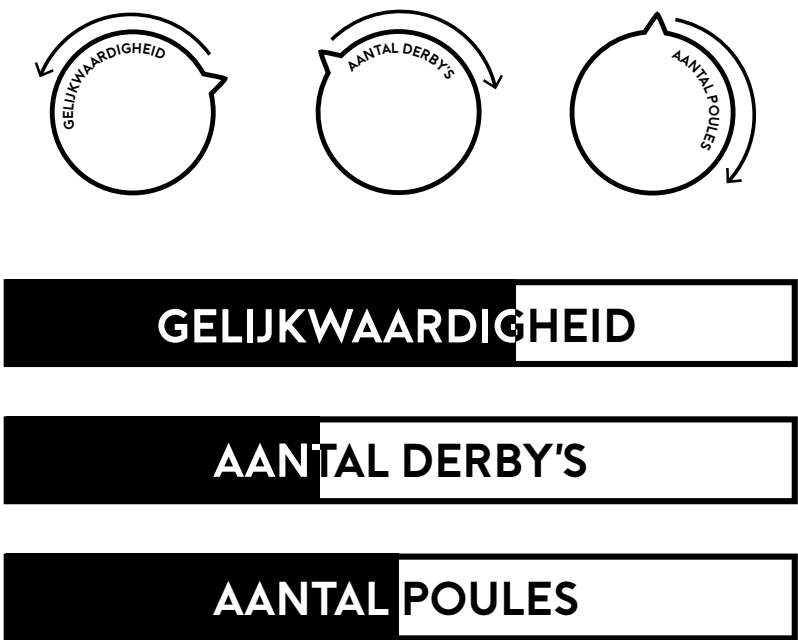
1. Voetballers zijn tevreden over de huidige competitieopzet van 12 of 14 teams met een nacompetitie.
2. Zaterdagvoetballers vinden een vaste speeldag belangrijker dan zondagvoetballers.
3. Er is veel animo voor het samenvoegen van de zaterdag- en zondagcompetities.
4. De betrokkenen willen liever geen Tweede elftallen in de piramide.

AANPASSEN VAN DE PIRAMIDE

Het aanpassen van de piramide is mogelijk, maar niet zonder consequenties. Je hebt namelijk altijd te maken met tegengestelde effecten. In het model hieronder illustreren we wat er gebeurt als je aan de 'knoppen draait'. Zodra je aan de ene kant iets verbetert, heeft dat automatisch gevolgen voor de andere kant.

Stel bijvoorbeeld dat we het aantal poules op een bepaald niveau verhogen. Hiermee verhogen we de kans op derby's, maar verlagen we de gelijkwaardigheid in deze poules met als gevolg kans op grotere uitslagverschillen.

Tegengestelde effecten

HET GEKOZEN SCENARIO

Op deze manier zijn er tientallen scenario's uitgewerkt. Na afweging van deze scenario's worden de volgende voorstellen gedaan om de structuur van de piramide te versterken.

1. Met ingang van seizoen 2023/2024 krijgt de Hoofdklasse een nieuwe naam en wordt het de Vierde divisie. Bij velen leeft de veronderstelling dat de Hoofdklasse het hoogste niveau zou kunnen zijn. Dat is in de voetbalpiramide niet het geval want boven de Hoofdklassen hebben we de Tweede en Derde divisie. Deze wijziging geeft dus beter weer hoe de piramide eruit ziet.
2. Met ingang van seizoen 2023/2024 wordt er gemengd ingedeeld in de Derde en Vierde divisie én de Eerste klasse. Gemengd indelen betekent zaterdag en zondag bij elkaar in één poule, waarbij het thuis spelende team de speeldag bepaalt, met uitzondering van principiële zaterdagclubs die het recht op speeldag zaterdag hebben.
3. Het totale aantal poules in de Eerste tot en met de Derde klasse wordt teruggebracht. Verspreid over de seizoenen 2022/2023 en 2023/2024 wordt het aantal Eerste klasse poules teruggebracht van elf naar in totaal acht poules. Voor de Tweede klasse geldt dat de huidige 22 poules worden teruggebracht tot 16 poules en voor de Derde klasse gaan we terug van 42 poules naar 32 poules.
4. In de Vierde en Vijfde klasse wordt flexibel omgegaan met het aantal teams per poule. Dit is afhankelijk van het aantal teams en het maatwerk om de reisafstanden te beperken.

DE VOORDELEN VOOR IEDEREEN OP EEN RIJTJE

Deze maatregelen zorgen voor een smallere piramide in de (sub)top. Dat is goed nieuws. Helaas heeft dit ook een versterkte degradatie tot gevolg. Voor de clubs in kwestie is dat natuurlijk niet leuk, maar voor een goede piramide is het dus wel noodzakelijk. Kijk maar even mee naar de voordelen:

1. Door het gemengd indelen in de Derde en Vierde divisie en Eerste klasse verkleinen we de reisafstanden en vergroten we de kans op derby's.
2. Er ontstaat een veel betere aansluiting tussen de Eerste klasse en de Hoofdklasse (zo meteen dus de Vierde divisie genoemd).
3. Er ontstaat een competitieopzet die aansluit bij de wensen van de spelers zoals naar voren gekomen uit het onderzoek.
4. Door het verlagen van het aantal poules in de Eerste, Tweede en Derde klasse verhogen we de spanning en gelijkwaardigheid op deze niveaus.
5. In de Vierde en Vijfde klasse kunnen er veel regionale competities georganiseerd worden met veel derby's en met spannende en gelijkwaardige competities.

Aan het einde van de seizoenen 2022/2023 en 2023/2024 vindt er een versterkte degradatie plaats zodat de optimale piramide met ingang van seizoen 2024/2025 is gevormd.

Het voordeel van deze spreiding is dat het aantal extra degradatieplekken over twee seizoenen wordt verdeeld.

Een stevige piramide op een stevig fundament

Niks doen is helaas geen optie als we willen dat de competities spannender en gelijkwaardiger worden en blijven, derby's vaker voorkomen en ook de reisafstanden beter worden. Daarnaast zorgen deze wijzigingen ervoor dat de ontwikkeling van spelers, trainers en scheidsrechters door kan blijven gaan en de belangstelling van toeschouwers en media gewaarborgd blijft.

Precies daarom is een piramide die stevig op zijn fundament staat zo belangrijk. Dat was vroeger al zo, dat is vandaag nog zo en dat zal in de toekomst zo blijven.

Besluitvorming

Zoals je kunt lezen is er een heel proces voorafgegaan aan de verschillende veranderingen die nu worden voorgesteld. In maart en april hebben verenigingen de laatste mogelijkheid om vragen te stellen en feedback te geven aan de KNVB. Uiteindelijk zal de ledenraad bepalen of deze veranderingen officieel worden doorgevoerd. Op 18 juni zal het definitieve besluit hierover vallen.

Kijk voor meer informatie op www.knvb.nl/voetbalpiramide

www.knvb.nl/voetbalpiramide

